

postavim: murčiki, ščurki (Weinzerl) martinci ali gošace, i. t. d. — Molek (paternošter), postavim na molek znam moliti, na bukvice ne. — Lébat; če človek kolne in véka, se pravi de léba. — Okrevati (reconvalesciren), bolnik pravi: dolgo sim ležal, zdaj pa žé nemalo okrévam. Ta beséda se sliši tudi na Gorénském. — V ganjen (festgesetzt), postavim: učitelj nima vganjene bire. — V béli Krajni se sliši: Bernja (perst), postavim: Bog je človeka iz bernje ustvaril; besédo perst imajo tudi. — Skitati se (vagabundiren), postavim: moj brat se po ptujim skita. Ta beséda se sliši tudi med Kerko in Savo. — Zarad, sporad, zbog (wegen), postavim: zarad tega, sporad mene, zbog tebe je peršel. — Na Gorénském, v Sévškém kraji so navadne té le beséde: Ničica (das Nichts) postavim: Kaj mi boš dal? Odgovor: ničico; ali bogatimu je pét goldinarjev ničica. — Pôren, a, o, (offen, frei), postavim: okoli cérkve mora biti vse porno; pôrna dolina. Ta beséda je iz ravno tiste korenine izrastla kakor beséda odpreti. Rók pomeni na Sévškém tisti strah, ki pravijo, de poméni, de bo kdo umerl; postavim: sosed je zlo bolan; pravijo, de bo umerl, rok so že tudi slišali. Rok se sliši, če se komu zdi, de kdo pod streho kakošno diljo žaga; ali če kaj pod streho zaropotá i. t. d. Po drugih krajih se ta strah imenuje spomín. —

(Konec sledí.)

V jeseni spomlad na Krajnském.

(Dišeče in divje vijolice v cvetji) smo 7. dan tega mesca v c. k. botaniškém verti vidili, ktere sicer nar bolj okoli sv. Jurja cvetó, pa ne samo vijolice, ampak tudi grašice, ali skalne hrušice (Felsenbirn) so v lepim cvetji. Ljudjé pravijo, de vijolčino in drugo cvetje lepo in gorko jesen pomeni. In skorej bi bili tudi mi taci misel; zakaj ravno ta dan zvečer, predenj smo se, v družini drugih treh gospodov, iz imenovaniga verta podali, bilo je že pol sedmih, smo vidili k svojimu nar večimu začudenju v travi in po raznih gredicah toliko kresnic, de jih dostikrat o kresi toliko vidili nismo. Ali ne pomenijo kresnice gorko in lepo jesen? —

Oroslav.

Černe bukve.

Odprite se zopet černe bukve, de bomo v vas zapisali tiste razsajavce, ki pridejo iz kmetov v Ljubljano na ogled za vojaško nabero (rekrutiríngo), in ki se obnašajo kakor živina. Gerdó je viditi in slišati, kar po poti in v Ljubljani ti požvinjeni ljudjé počenjajo. Upijejo, kolnejo, na glas klafajo, eden družiga suvajo in se pretepajo, memo gredoče nadležvajo, in pijani semtertje vehljajo, de človeka grozí, tako derhal srečati. Pretečeni teden je bilo v Ljubljani silno veliko taci gerdúnov; nektre je mogla mestna gosposko clo zapreti.

Ko bi za vojaški stan odločeni fantje veseliga serca na ogled šli in ukali — jim tega veselja, v častni vojaški stan stopiti, nobeden ne bo branil, marveč bi nas veselilo, de imamo od hrabrih fantov prihodnje junake pričakovati. Ali to veselje, ki ga popisani razsajavci vganjajo, je le pijanost, s katero se hočejo omotiti, kér jim prave hrabrosti (kuraže) manjka. Taki razsajavci bi se raji lesici na rep vsedli in jo pobegnili, kot de pridejo v Ljubljano k vojaški zberi. Če pa bolj na tanjko pregledamo take ljudi, bomo koj vidili, de lepó zrašeni, krepki in zdravi fantje večidel bolj mirno gerdó med drugimi razsajavci, zató kér jim je skerb, kaj se bo v prihodnji uri z njimi zgodilo. Nar hujši razsajavci so

tisti, ki vedó, de niso za vojaški stan, in res je, kar pregovor pravi, de slaba pokveka nar bolj veka. Take krevlje ne vedó, kaj de bi počele od veselja, de niso za nobeno rabo, ter mislijo mestnikom z gerdim zadržanjem svojo imenitnost pokazati!! Mestniki pa že vedó, kaj vaše razgrajanje pomeni — vaše vpitje je vpijanjeni strah in neumna ošabnost. Pojte rakam žvižgat!

Zahvala.

Gospodama iz Kersnic in iz Maliga Ločnika, ravno takó tudi gosp. Matiju Snoju, fajmoštru v Munah, gosp. Janezu Kunstelnu, fajmoštru v Lešah in pa gosp. Hafnerju, oskerbniku baron Cojzove grajšine, ki so kmetijski družbi poslali korúnoviga semena, se v imenu družbniga odborstva za poslani dar tukaj očitno in serčno zahvalimo.

Vredništvo.

Odgovori vredništva:

Častit. gospodu Aug. Ž. Kako je z gnjilim korúnam ravnati, so med več družimi sostavki oznanile Novice v 40. listu, kjer so gosp. F. Šmidt razsodbo slavniga Graškiga zbora nemških kmetovavcov na znanje dali. — Tukajšna družba sv. Florijana obseže le Štajarsko, Koroško in Krajnsko deželo; v Tersti pa ste dve drugi, tudi visoko čislani družbi, ki sprejemate deležnike iz vsih krajev našiga Cesarstva.

Častit. gospodu — n — iz Šneperka. Odgovor na Vaše vprašanje so dali tudi gosp. F. Šmidt v 40. listu Novic. Z žalostjo smo brali Vaš popis, de korúnova bolezn tudi hudo razgraja po Šneperskim in Bistriškim kantonu in v bližnih hrovaških krajih.

Vredništvo.

Pozdrav iz Ljubljane.

Ko sim se 8. Veliciga Serpana z veselím sercam na pot podal, po pretečenih peterih letih zopet enkrat ljubo žlahto in svoje drage prijatle na Dunaji in na Štajarskim obiskati, nisim mislil, de bom proti koncu svojiga popotvanja na Dunaji obležal, in de me bo merzlica tresla, namesto veseliga gostovanja v Gradci. Pač dostikrat sim se spomnil, de človek le obrača, Bog pa oberne! Zdej sim pa vesel, de sim spet zdrav in pri ljubljenih Novicah v Ljubljani. Se bo z božjo pomočjo prihodnje leto zgodilo, kar letas nisim mogel storiti. De sim tedej zopet v Ljubljani, oznaním častitim bravam Novic, ki mi morebiti imajo kaj pisati ali za Novice kaj poslati. Serčno Jih pozdravim!

Dr. Bleiweis.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Matica med čebelami.

Današnjemu listu je perdjana 21. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	10. Kozoperska.		5. Kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	12	2	15
1 » » banaške...	2	21	2	36
1 » Turšice.....	1	18	1	20
1 » Soršice.....	—	—	1	38
1 » Reži.....	1	34	1	30
1 » Ječmena.....	1	8	1	10
1 » Prosa.....	1	6	1	3
1 » Ajde.....	1	20	1	14
1 » Ovsa.....	—	51	—	45

h 41. listu krajskih kmetijskih in rokodelskih Novic. 1846.

Kdor želi, kako oznanilo v *Doklado* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 3 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 4 kr. in trikrat pa 5 kr.

(53.)

Pri Janexu Giontinitu, bukvarji v Ljubljani je v založbi in na prodaj:

Življenje svete device Terezije.

Poslovenjeno v spodbudovanje slednjimu, zlasti tistim ženskiga spola, ki so njeniga imena. Z eno podobšino. V Ljubljani 1846. Velja 12 krajc.

Življenje svete device Terezije je tukaj takó lepo pisano in v popisovanje so take lepe podučnja in navodi k pobožnjimu življenju vpleteni, de bi malo tacih bukvic biti utegnili, ktere bi takó zaslužile med Slovenci razširiti se, kakor té. Še veči ceno pa jim da perstavek nekterih lepih in koristnih molitev, in nemoremo se zderžati, te bukvice zlasti častitljivi duhovšini priporočiti, ker so za podarjenje pridnim šolarcam na kmétih gotovo pripravne.

(54.)

Per J. Paternoliti, bukvarji v Gorici so naslednje bukve na svetlo prišle in so na prodaj:

Nauka polne pripovedi za slovensko mladost.

(Drugi natis.)

Kaj ne ljubi mladenči in deklice! de imate radi pripovedi, iz kterih se lepiga zadržanja in pobožniga življenja učite. Lejte tukaj imamo zopet neke lepe povesti za vas. V spomin vam jih damo, vzemite in berite jih kolikor morete. Našli boste v njih čudapolno vladanje božje, našli kakó usmiljen je Bog ubozim sirotam, in kakó vseskozi za - nje skerbi. Iz njih pihljá dober in pobožen duh, iz njih izvira lep izgled ponižnosti, pokoršine, poterpežljivosti in goreče ljubezni usmiljeniga očeta v nebesih. — Nate jih! gotovo veliko veselja boste nad njimi imeli. —

V lepim zavitku vezane veljajo 15 kr. srebra.

Imenovane bukvice se dobijo tudi v Ljubljani per žlahtnim gosp. I. Kleinmajerji in gosp. J. Klemenzi; v Celji pa per gosp. Gejgerji.

V zgorej imenovani bukvarnici se tudi dobí:

Mesingasti križ in popisovanje Palestine, ki velja 10 krajcarjev.

(55.)

Oznanilo vinokupčevavcam.

Oskerbništvo Mokriške grajšine da na znanje vsim kupčevavcam z vinam, de, ker so letas podložniki in vinorejci imenovane grajšine pozneje tergali, kakor druge leta, so tudi veliko boljšiga vina pridelali, in ker jih letas ni ne toča, ne

(1)

druga nesreča zadéla, so tudi veliko več vina kakor v družih letih perdobili; zato je tudi podpisana grajšina od svojih podložnih poprej in sicer okoli sv. Mihela desetino pobrala, de bo vinoprodaja práv veselo od rok šla.

Oskerbništvo Mokriške grajšine 5. dan Kozoperska 1846.

(56.)

(1)

Oznanilo.

V zalogi gosp. F. Müllerjeve bukvarnice na Dunaji, in tudi v vsih drugih imenitniših bukvarnicah je na prodaj:

Obraz krajske dežele,

c. k. Veličastvu Ferdinandu I., našimu presvitlimu Cesarju, kralju ogerske in česke dežele i. t. d. z nar večim spoštovanjem in ponižnostjo posvečen in na svetlo dan od Henrika Freyerja; velja 10 gold. srebra.

Prejema se po vsih večih bukvarnicah, v Ljubljani pa per gosp. E. Honu, bukvozezu na starim tergi Nro. 157.

Razun tega je na svetlo prišla moja razlaga imenovaniga obraza pod naslovam:

Abecedni imenik (alphabetisches Verzeichniss)

vsih krajev krajske dežele v nemškem in krajnskim jeziku, ki kaže: v kateri tehantii in fari ta ali uni kraj leži, in na znanje dajé, kakó deleč vsaka vas od fare stoji, kateri kresii, in kterimu velikimu ali malimu kantonu je pridružena i. t. d. Se dobí per E. Honu v Ljubljani in v vsih bukvarnicah, ter velja do zadnjiga Kozoperska le 45 kr., potem pa 1 gold. srebra.

Še zmirej se tudi dobí v nemškem jeziku:

Fauna krajske dežele,

ki je v letu 1842 na svetlo prišla in obseže pregled vsih do zdej na Krajskim najdenih štironožnih žival, ptičev, golázen in rib, z latinskimi, nemškimi in krajnskimi imeni, ter velja 30 krajcarjev. — Branja vredno je, kar nemški časopis Isis, na svetlo dajan od slavniga Okna, v 5. zvezku leta 1843, stran 368 od imenovane Faune govori.

Ravno zdej tudi za natis pripravljam popis zeliš ali rastlin krajske in koroške dežele pod naslovam:

„Flora excursoria Carnioliae et Carinthiae“.

Ta knjiga bo obsegla zeliša, ki na Krajskim in Koroškim rastejo, ktere sim na svojim večkratnim popotvanji ali sam ogledoval in naberal, ali ktere so mi rodoljubni prijatli teh deželá na znanje

dali. Kér bojo temu imeniku zeliš tudi slovenske imena predjane, torej ponovim še enkrat prošnjo, ki sim jo že v leti 1836 v Ljubljanskim časopisu razglasil, de bi mi vsi tisti, ki se z botaniko pe-
čajo, slovenskih imén v ta namen poslati hotli.
V Ljubljani 3. Kozoperska 1846.

H. Freyer,
várh Ljubljanskiga muzeuma.

(57.)

Pri gosp. Alojzju Hofmanu,
prodajavcu tobaka in razniga družiga blaga v fran-
čiškanarskih štacunicah se dobí:

Nar boljši štupa zoper šurke, stenice,
miši in podgane.

(51.)

Oznaniło

kramarije pri Kovači (mlajim) v Šiški.

Kér sim une dni štacuno svojiga očeta
v Šiški na svojo rokó prevzel, kjer bom
prihodnjič ravno s takim blagam kupče-
val, kakor do zdej moji spredniki; torej
oznamim, de se pri meni raznih žlahtnih
jednih in pitnih reči (špecarij) dobí na
zbero, namreč: mnogoverstne sorte *cu-
kra* in *kofeta*, žlahtniga *laškiga*, kakor
tudi *druge* sorte *olja*, več sort *laškiga*
pšena (rajža) *nemškiga ješprenja*, *cikorije*
in veliko družih *dišav* (gvircov); razun
tega pa tudi posebnih *žlahtnih vin*, to
je: star *Malaga*, *Cipro*, *Pikolit*, mno-
goverstne *Karlovske vina*, *Jamajški rum*
i. t. d.

Vse te reči in veliko družih, ka-
koršnih posebno kmetje za svoje doma-
čije potrebujejo, imam na zbiranje v svoji
štacuni, nar boljši sorte in po práv niski
ceni; kdor jih pride kupit, bo vidil, de
mu jih nisim prehvalil.

Ravno takó vživo priporočim dragim
kmetovavcam tudi *štupo*, ki sim jo te
dni iz *Dunaja* dobil, s katero se ozimina
pšenica pošupa, predenj se seje, de sne-
tjava ne postane.

Le z dobrim blagam in majhno ceno
si bom vseskozi prizadeval, dobro imé

svoji štacuni, kakoršniga že davnej vživa,
tudi prihodnjič ohraniti.

V Šiški poleg Ljubljane
17. Kímovca 1846.

F. J. Šmidt.

(52.)

Oznaniło novih bukev.

Pri J. K. Jeretinu, bukvarji in bukvo-
tiskarji v Celji je ravno zdej v novim
pravopisi natisnjeno na svetlo prišlo:

Sveto Opravilo za šolarje.

Spisal Anton Slomšek, viši ogleda šol 1846.

Na lépo belim papirji natisnjeno, 155 strani
debelo, terdo vezano velja 15 krajc. srebra, dobí
se pa tudi v Celjskih nemških solah, kakor tudi
pri erbih rajnciga J. Klemenza bukvoveza v Ljub-
ljani, na starim tergi Nro. 155.

Razun imenovanih bukev se v moji zalogi tudi
vse sorte slovenskih in nemških molitevskih in mno-
gih drugih bukev po razni ceni dobí.

Tudi je pri meni na prodaj ravno sdaj na svetlo
dana, práv lično izobrazena podoba svetiga očeta
Rimskiga Papeža

PIJA IX.

En natis na práv lepim papirji velja 45 ali
40 krajc.; na navadnim pa le 30 krajc. srebra.

V moji založbi se tudi najde práv lični natis
za žagrade Lavantinske škofije:

„Pro Antistite Nostro Antonio Martino.“

Povabim tedaj častitljivo duhovščino in vse po-
božne Slovence imenovanih reči k meni kupit priti.

Janez K. Jeretin,
natiskar in bukvar v Celji.

(46.)

(3)

Pri Janezu Giontinitu, bukvarji v
Ljubljani je na prodaj:

Ravno zdej na svetlo dana in práv
lično izobrazena podoba

Svetiga očeta Rimskiga papeža

PIJA IX.

En natis na lepim papirji velja 1 gold.